

MBD-001-0014133 Seat No. _____

Second Year B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

March/April – 2018

Statistical Methods : Paper - IV

(Elective-II) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0014133

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.
(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

૧ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા માટેની નિયંત્રણની સીમાઓ સમજાવો. સાનુક્રમનો સિદ્ધાંત સમજાવો. ૧૪

અથવા

૧ S.Q.C. સવિસ્તર સમજાવો. ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાં જોવા મળતા ચલનના વિવિધ કારણો સમજાવો. ૧૪

૨ ચલનાત્મક આલેખો અને ગુણાત્મક આલેખો વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. $\bar{X}$ આલેખની રચના સમજાવો. ૧૪

અથવા

૨ નીચે આપેલ માહિતી પરથી $\bar{X}$ અને R આલેખની રચના કરી, ઉત્પાદન પ્રક્રિયા અંગેનો નિર્ણય જણાવો. એક નિદર્શમાં ચાર અવલોકનો છે.
($n = 4$ માટે $A_2 = 0.73$, $D_3 = 0$, $D_4 = 2.28$) ૧૪

$\bar{X}$	40	39	41	39	40	38	43	40	41	37
R	12	6	4	6	14	10	6	8	8	4

- ૩ P આલેખની રચના સમજાવો. નીચેની માહિતી માટે p આલેખની રચના કરો. ૧૪
દરેક નિદર્શમાં 100 વસ્તુઓ તપાસેલ છે.

ક્રમ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ખામીવાળી વસ્તુ	12	10	6	8	9	9	7	10	11	8

અથવા

- ૩ nP આલેખની રચના તેની નિયંત્રણ સીમાઓ સાથે ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. ૧૪
- ૪ સ્વીકૃતિ નિદર્શન યોજના અને એક નિદર્શન સ્વીકૃતિ યોજના ઉદાહરણ સહિત ૧૪
સમજાવો.

અથવા

- ૪ C -આલેખ એટલે શું ? સમજાવો. C આલેખની નિયંત્રણ સીમાઓ લખો. ૧૪
નીચેની માહિતી પરથી C -આલેખની રચના કરો અને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા અંગેનો તમારો
નિર્ણય જણાવો :
ખામીવાળી વસ્તુની સંખ્યા : 12, 08, 16, 14, 10, 06, 02, 09, 12.
- ૫ ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૧૪
(૧) પદો સમજાવો : LTPD, AOQ.
(૨) R આલેખની રચના.
(૩) સાંખ્યિકીય ગુણવત્તા નિયંત્રણ (S.Q.C.)ની ઉપયોગિતાઓ.
(૪) એક નિદર્શન સ્વીકૃત યોજના (100, 10, 1) માટે ખામીપ્રમાણ 6% હોય
ત્યારે AOQ અને ATI શોધો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) All questions are compulsory.

- 1 Explain control limits for the production process. 14
Also explain the theory of runs principle.

OR

- 1 Explain S.Q.C. and causes of variation in production 14
process.

- 2 Explain the difference between variable charts and attributes charts and also explain the construction method for $\bar{X}$ charts. 14

OR

- 2 From the given data, prepare $\bar{X}$ and R chartes and give the decision about production process. Each sample contains four observations. 14
($n = 4, A_2 = 0.73, D_3 = 0, D_4 = 2.28$)

$\bar{X}$	40	39	41	39	40	38	43	40	41	37
R	12	6	4	6	14	10	6	8	8	4

- 3 Explain construction of P chart and for the given data, prepare P chart. There are 100 items inspected in each sample. 14

Nos.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Def. items	12	10	6	8	9	9	7	10	11	8

OR

- 3 Explain the construction of nP chart with its control limits and also with illustration. 14
- 4 Explain : Acceptance sampling plan and Single sampling plan with illustration. 14

OR

- 4 Explain C chart with its control limits. For the given data prepare C chart and give your decision about production process. 14

No. of def. items : 12, 08, 16, 14, 10, 06, 02, 09, 12

- 5 Answer any two questions : 14
- (1) Explain : LTPD and AOQ.
  - (2) Construction of R chart - explain.
  - (3) Importance of S.Q.C.
  - (4) For the Single sampling plan (100, 10, 1) if proportion defective is 6%, then obtain the value of AOQ and ATI.